

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-613-3-23>

THE GENERAL PROGRAM FOR “NEUTRALIZING” RUSSIA: POSING THE QUESTION

ЗАГАЛЬНА ПРОГРАМА “ЗНЕШКОДЖЕННЯ” РОСІЇ: ПОСТАНОВКА ПИТАННЯ

Rassokha I. M.

*Doctor of Philosophy,
Professor at the Department of History
and Cultural Studies*

*O. M. Beketov National University of
the Urban economy in Kharkiv
Kharkiv, Ukraine*

Rassokha I. M.

*доктор філософських наук,
професор кафедри історії і
культурології*

*Харківський національний
університет міського господарства
імені О. М. Бекетова
м. Харків, Україна*

Одною з головних причин нерішучості урядів Заходу у допомозі Україні є їх “неготовність” до поразки Росії, тобто до тої ситуації, в якій Росії (в тому числі і в самій Росії, і навіть особисто Путін) передрікають “розпад” або навіть “загибель”, “суцільну анархію”, під час якої “буде втрачено контроль за ядерною зброєю” тощо – і це при тому, що її нинішній чекістсько-бандитський режим і так розповсюджує ядерну зброю на найбільш одіозні диктаторські режими у світі. Але ж головна проблема полягає в тому, що і в уряді, політичних колах, громадянському суспільстві та силових структурах України також не те що немає спільної думки щодо найбільш бажаного для нас сценарію майбутнього Росії, – а навіть немає скільки-небудь помітної дискусії щодо такого сценарію. З одного боку, у нас говорять про майбутній розпад Росії, а часто ті ж самі люди проголошують принцип непорушності кордонів України 1991 року, – що імпліцитно передбачає й непорушність кордонів Росії. У нас проголошують право на незалежність національних автономій Росії, а з другого боку згадують про бурятів як нащадків монгольської Орди, що знову напала на нас, і взагалі про надзвичайно активну участь у війні проти нас саме народів російських автономій (за частковим винятком Дагестану і Інгущетії): татар, башкирів, якутів, тувинців, чеченців тощо. З одного боку мріють про незалежність Далекого Сходу й Сибіру, а з іншого – про те, як їх захоплять китайці. А в широкій громадській думці взагалі не йдеться про наш вплив на політичне майбутнє Росії: лише про те, як би відгородитися від неї забором, а краще щоб взагалі там було море...

Але ж море на місці Росії не з'явиться. Навіть у разі бажаного багатьма українцями знищення Москви решта Росії залишиться. І зрозуміло, що ані у держав Заходу (як і Сходу), ані у “хороших руских” жодного притомного сценарію подальшої перебудови Росії у разі її тотальної поразки НЕ з'явиться – у жодному разі. При цьому хід подій в останній час робить прямий військовий конфлікт Росії з усім блоком НАТО, та подальшу тотальну поразку Росії все більш вірогідним. І якщо це все ж таки відбудеться (наприклад, у разі обмеженої ядерної війни), то подальші імпровізації, скажімо, американців або країн НАТО в цілому зможуть легко призвести до такого ж “успіху”, який їх політика мала в Іраку або в Афганістані. Тобто дії наших шановних союзників можуть знову залишити нас наодинці з ворожою і озброєною Росією, з політичного вакууму якої знову піднімуться навіть не нові путіни і жириновські, а нові стрелкови і пригожини. Слід, нарешті, зрозуміти, що у цьому Світовому “дитячому садку” єдині притомні дорослі – ми самі: отже, ніхто крім нас і не зможе розробити ефективний сценарій остаточного знешкодження Росії, щоб вона більше ніколи не складала навіть потенційної загрози нам і всьому світу. А на наш чіткий і зрозумілий сценарій погодяться й інші країни Заходу.

Слід одразу підкреслити, що втілення в Росії демократії західного зразку не повинне бути нашою головною задачею у жодному разі. Якщо населення цивілізаційно і культурно не готове до демократії, то будь-які спроби її насадження ззовні призведуть лише до розгулу корупції і злочинності та згодом до нової диктатури: як ми це вже неодноразово спостерігали у країнах Африки і Латинської Америки, в Іраку і Афганістані, і як це сталося у самій Росії в 1917-му році і на початку 90-х. Для більшості сучасних росіян саме слово “демократ”, “демократія” служить лайкою і викликає стійку відразу. Їхня поразка від західних демократій не додасть популярності цьому поняттю і тим принципам, що в ньому закладено. Основні ідеали більшості росіян пов'язані з їхнім минулим, це – “старие песни о главном”, і якісь сталі та ефективні реформи можна там провести лише спираючись на ці ідеали.

Нам треба від Росії того ж, що американці добилися від Японії: щоб країна перестала прагнути військової експансії та захоплення територій своїх сусідів і натомість зосередилася на мирній міжнародній торгівлі і підвищенні власного добробуту. І цілком очевидно, що такий мирний реконструкції Японії дуже сильно посприяло збереження її традиційних соціально-політичних інституцій, зокрема, влади імператора, що значною мірою забезпечило політичну стабільність. Не менш важливим чинником стала деколонізація: позбавлення Японії всіх захоплених нею колоніальних територій і примусове повернення звідти всіх японців. Звернемо увагу на те, що без подібної деколонізації і жодна демілітаризація не була б успішною. Натомість мирний характер нового японського режиму був

обумовлений ще й наданими Америкою гарантіями безпеки для власне японської території, зокрема, у вигляді американських військових баз. Саме ці чинники (а НЕ демократизацію як таку) слід зробити наріжним каменем подібного умиротворення Росії.

Проте першим кроком після військової поразки Росії безумовно має стати її практична демілітаризація: вилучення всієї ядерної зброї, танків, бойових літаків, ракетної зброї, підводних човнів, військового флоту (крім патрульних кораблів прикордонної служби) і важкої артилерії, а також демонтаж всіх підприємств, що займалися виготовленням всіх вказаних видів зброї, а також бойових дронів. Можливо, тим же американцям варто буде Росії за її ядерну зброю навіть заплатити. Натомість Росії має бути заборонено мати будь-які АЕС і взагалі будь-які ядерні реактори та видобувати уран. Також мають бути закриті всі військові навчальні заклади крім прикордонних військ і служби надзвичайних ситуацій, закриті всі військові кафедри у вузах і припинене будь-яке військово-і військово-патріотичне навчання у школах тощо.

Але водночас має бути закріпленням відповідними договорами постійне перебування іноземних військових баз на території Далекого Сходу Росії (тобто на кордоні з Китаєм і Кореєю): можливо, міжнародних сил, але кістяк їх мають складати саме військові США. Таким чином Росія має бути гарантована від захоплення її Далекого Сходу Китаєм – гарантована саме з боку ненависного їй Заходу.

Проте крім страху перед Китаєм росіяни мають бути назавжди позбавлені ще двох страхів: по-перше, страху, що землі Росії (про які росіяни насправді чудово пам'ятають, що ті награбовані) заберуть у неї попередні господарі, а також що національні меншини захочуть разом з цими землями вийти зі складу Росії. А другий страх – це страх внутрішнього сепаратизму: що окремі етнічно російські регіони (як от Дон, Сибір і Далекий Схід) теж захочуть відокремитися від Росії. Спочатку про цей другий страх: він перебільшений, бо російська культура і національна ментальність є такими, що перемога відверто сепаратистських настроїв у етнічно російських регіонах там дуже маловірогідна. Але в Росії має бути такий політичний режим, який ще й додатково гарантуватиме цілісність її етнічно російських земель.

Для цього, по-перше, потрібно, щоб конституційний лад Російської Федерації був наповнений реальним змістом: потрібна децентралізація влади із залишенням регіонам значної частини реальних доходів і реальних повноважень: тут можна буде взяти за зразок федеративний лад Німеччини і США. При цьому більш продуктивним стало б формування регіональної окремішності не на рівні сучасних російських “суб’єктів федерації” (областей і країв, що мають стати суто допоміжними адміністративними одиницями), а на рівні регіонів –

запроваджених путінським режимом федеральних округів, які до певної міри треба взяти за зразок.

А, по-друге, потрібно, щоб центральний уряд мав беззаперечний авторитет. І найкращий спосіб досягти цього – повернути Росії царя з династії Романових. Повернення царя стане також перемогою орієнтації на імперсько-петербурзький період історії Росії, коли ця імперія була майже нормальною європейською державою, схожою з імперією Габсбургів. І такий новий уряд буде приречений на проведення декомунізації, боротьбу з культом Леніна і Сталіна та з “победобесієм”. Отже, треба буде забезпечити цьому царю реальні важелі влади, як це було колись у короля Іспанії після смерті Франко. Але за принциповою умовою: визнання не тільки демілітаризації і децентралізації Росії, а й її нових кордонів, що виникнуть в результаті деколонізації.

Бо стабільна і мирна Росія буде можлива лише внаслідок проведення радикальної деколонізації – так само як це було зроблено у Японії. Взагалі головною аналогією тут має стати покарання Німеччини, Японії та Італії за агресію після Другої Світової війни. Щоб росіяни перестали боятися того, що їх землю у них відберуть, це має реально статися: щоб в російському народі з’явилося чітке розуміння того, що ту землю, яка залишилася, вже не відбере ніхто і ніколи. Політичні кордони Росії мають співпасти з її етнічними кордонами: так щоб всюди з російського боку кордону жили росіяни, а з протилежного – не-росіяни. При тому на території Росії не повинно залишитися жодних політичних утворень не-російських народів і жодних територій з іншими мовами освіти і адміністрації крім російської.

Тобто має дійсно бути реалізований принцип “Росія без іноземців!”, але ж не так, як це мріялося російським шовіністам. При тому росіяни не повинні залишитися “розділеним народом”: жодних російських анклавів за межами Росії теж не повинне залишитися. Отже, за реально існуючих умов цього можна досягти лише за рахунок взаємного обміну населенням і примусових переселень за етнічною ознакою. На території Росії не повинно залишитися жодних інших корінних народів крім росіян. А всі ці не-російські народи мають отримати власні незалежні держави або приєднатися до сусідніх.